

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM	30-11-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	SLO	COMMISSIE	Commissie
STELLER	Wietske Dubelaar-Schippers	TELEFOONNUMMER	0640271905
NUMMER	8239B3AD	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Mullekom

Onderwerp Statenbrief:

Vaststelling Gebiedsanalyses Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies Utrecht Noord, Utrecht Oost en Vreeswijk-Eiland van Schalkwijk.

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Met deze brief willen wij u informeren over de drie voor het Werelderfgoedgebied Hollandse Waterlinies vastgestelde Gebiedsanalyses Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies, te weten: Utrecht Noord, Utrecht Oost en Vreeswijk-Eiland van Schalkwijk (zie de bijlagen 1, 2 en 3). In de interim omgevingsverordening is opgenomen dat de uitzonderlijke universele waarde (benoemd in de vorm van kernkwaliteiten) niet mag worden aangetast en wordt voor de uitwerking van de kernkwaliteiten verwezen naar de gebiedsanalyses (art 7.2 lid 2). Het doel van de gebiedsanalyses is om meer inzicht te geven in hoe en waar de kernkwaliteiten zich manifesteren per gebied en hoe hiermee om te gaan bij ontwikkelingen. Ze zijn daarmee een hulpmiddel voor overheden en initiatiefnemers.

Inleiding

De Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) is op 26 juli 2021 als uitbreiding op het Werelderfgoed Stelling van Amsterdam (SvA) aangewezen door UNESCO tot Werelderfgoed. Samen (SvA en NHW) vormen zij het Werelderfgoed Hollandse Waterlinies.

In de interim omgevingsverordening van de Provincie Utrecht (10 maart 2021) is in artikel 7.1 en artikel 7.2 uitvoering gegeven aan de instructieregel van het Rijk, zoals opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Dit houdt in dat de uitzonderlijke universele waarde niet mag worden aangetast. De uitzonderlijke universele waarde is vertaald naar kernkwaliteiten. Deze zijn op hoofdlijnen benoemd in de bijlage Cultuurhistorie van de interim omgevingsverordening. In de interim omgevingsverordening wordt voor de uitwerking van de kernkwaliteiten verwezen naar de Gebiedsanalyses Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies. Om die reden zijn de gebiedsanalyses voorgelegd voor vaststelling door GS. Het betreft de uitwerking van al vastgesteld beleid (namelijk voortkomend uit de verordening).

De gebiedsanalyses geven inzicht in de kernkwaliteiten en bieden uitgangspunten en ontwikkelingsrichtingen per gebied. Ze zijn geen integrale analyse van al het erfgoed in het gebied, maar geven uitsluitend een analyse van de kernkwaliteiten van het Werelderfgoed Hollandse Waterlinies. Ze vormen een tijdloos en objectief document, geldend voor elke ontwikkeling die zich in de toekomst voor zou kunnen doen, vanuit het perspectief van het belang van de Hollandse Waterlinies. Ze dienen als kennisbron, handreiking, inspiratiebron en bouwsteen voor planvorming, beleid en visievorming. Daarmee zijn ze een belangrijk hulpmiddel voor overheden en initiatiefnemers.

De eerdere Gebiedsanalyse Nieuwe Hollandse Waterlinie Laagraven (bijlage 4) is vastgesteld op 15 september 2020 door GS. De nu voorgelegde gebiedsanalyses zijn een vervolg hierop. Hierbij is voortgebouwd op dezelfde methodiek. Het uiteindelijke doel is om voor het hele Werelderfgoedgebied Hollandse Waterlinies gebiedsanalyses te hebben opgesteld. De gebiedsanalyse Laagraven is al te vinden op de website van de Provincie en wordt volop gebruikt door de gemeenten en initiatiefnemers. Aangezien het opstellen hiervan een

uitwerking betreft van hetgeen in het nominatiedossier is opgenomen (vastgesteld door de provincie Noord-Holland, Utrecht, Noord-Brabant en Gelderland) is de gebiedsanalyse voor Laagraven destijds niet aan u aangeboden. Gelet op de huidige informatiebehoefte over de consequenties van de ondertussen verworven status van Werelderfgoed bieden wij u graag de nieuwe gebiedsanalyses en de eerdere gebiedsanalyse voor Laagraven aan.

Toelichting

Het Werelderfgoedgebied Hollandse Waterlinies heeft een duidelijke ruimtelijke impact binnen de provincie Utrecht. Tevens is sprake van een grote dynamiek in het gebied. De ruimte is schaars en de opgaven zijn groot. Dit betekent dat de verplichting tot bescherming van het Werelderfgoed soms wringt met ander beleid. Enerzijds geeft de aanwijzing van UNESCO op 26 juli 2021 van de Hollandse Waterlinies tot Werelderfgoed bij veel betrokkenen een gevoel van trots, anderzijds roept de verantwoordelijkheid tot bescherming ook veel vragen op. Om die reden is er veel behoefte aan informatie over wat de bescherming betekent. De gebiedsanalyses kunnen hierin helpen.

In de Omgevingsvisie van de Provincie Utrecht staat nadrukkelijk benoemd dat de status van Werelderfgoed van de Hollandse Waterlinies niet betekent dat het gebied op slot gaat. Het biedt ook veel kansen om deze bijzondere waarden te verzilveren. Zo is er qua mogelijke ontwikkelingen veel raakvlak met het beleid vanuit bijvoorbeeld Groen Groeit mee, klimaatadaptatie, recreatie en toerisme, sport, natuur en landschap. De gebiedsanalyses kunnen hierbij tot steun zijn, doordat kansen en aanknopingspunten worden aangereikt voor het benutten van de waarden van het gebied.

Vervolprocedure / voortgang

Het uiteindelijke doel is om voor het hele Werelderfgoedgebied Hollandse Waterlinies gebiedsanalyses te hebben opgesteld. Er is voorrang gegeven aan het hoogdynamische gebied rondom Utrecht en Vechtstreek Noord in Noord-Holland. In het kader van de harmonisatie van beleid tussen de vier provincies (Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant), is het van belang dat de gebiedsanalyses via dezelfde systematiek worden uitgewerkt. In het totstandkomingsproces van de nu voorgelegde gebiedsanalyses liepen provincies Utrecht en Noord-Holland gelijktijdig op en heeft er regelmatig afstemming plaatsgevonden. Voor de provincie Utrecht resteren nog drie gebiedsanalyses: twee in samenwerking met de provincie Noord-Holland en één in samenwerking met Gelderland. Deze zijn naar verwachting eind 2022 gereed en gaan samen met de eerdere Utrechtse gebiedsanalyses één geheel vormen.

Communicatie

Na vaststelling worden de gebiedsanalyses voor Utrecht Noord, Utrecht Oost en Vreeswijk-Eiland van Schalkwijk op de provinciale website geplaatst, zodat deze openbaar beschikbaar zijn net zoals de gebiedsanalyse voor Laagraven. Hierover zal kort na de vaststelling een bericht op LinkedIn worden geplaatst. Zodra de storymap/geo-app gereed is, volgt hierover een nieuwsbericht. Ook de storymap zal te vinden zijn via de provinciale website. Tegelijkertijd zal via diverse medewerkers (zoals de gebiedsmakelaars van het programma Hollandse Waterlinies en vanuit beleidsmedewerkers bij CER) gewezen worden op de beschikbaarheid van de gebiedsanalyses.

Bijlagen

1. Gebiedsanalyse Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies Utrecht Noord
2. Gebiedsanalyse Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies Utrecht Oost
3. Gebiedsanalyse Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies Vreeswijk- Eiland van Schalkwijk
4. Gebiedsanalyse Nieuwe Hollandse Waterlinie Laagraven

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen